

Ifølge *artikel VIII* kan enhver aftalepart foreslå ændringer i aftalen, og hvis mindst en tredjedel af aftaleparterne kræver det, skal depositarmagterne sammenkalde en konference til drøftelse af ændringsforslaget. For at et forslag kan vedtages, kræves, at der er flertal for det, herunder at alle de deltagende kernevåbenmagter og alle de aftaleparter, som er medlemmer af IAEAs styrelsesråd, stemmer for ændringsforslaget. Artiklen indeholder endvidere en bestemmelse om, at der fem år efter aftalens ikrafttræden skal afholdes en revisionskonference i Genève. Yderligere revisionskonferencer kan, såfremt flertallet ønsker det, indkaldes med fem års mellemrum.

Artikel IX bestemmer, at aftalen står åben for undertegnelse af alle lande, og indeholder detaljerede tiltrædelses- og ikrafttrædelsesbestemmelser. Aftalen træder i kraft, når alle underskrivende kernevåbenmagter samt 40 andre deltagere har deponeret deres ratifikationsinstrumenter.

Artikel X åbner mulighed for, at et land kan træde tilbage fra aftalen, hvis det mener, at ekstraordinære begivenheder, der vedrører aftalens indhold, har sat landets vitale interesser på spil. Meddelelse om en sådan tilbagetræden skal gives til FN's Sikkerhedsråd med 3 måneders varsel og indeholde en redegørelse for de begivenheder, som har ført til ønsket om tilbagetræden. Herudover bestemmer artiklen, at der 25 år efter aftalens ikrafttræden skal indkaldes en konference, der skal tage stilling til, om aftalen skal løbe videre uden tidsbegrænsning eller for en bestemt periode.

I tilslutning til aftaleudkastet fremlagde Sovjetunionen, Storbritannien og USA et udkast til en sikkerhedsrådsresolution indeholdende garantier for ikke-kernevåbenmagterne, jfr. herom nedenfor under afsnit IV.D. og X.

III. Forelæggelsen af udkastet til ikke-spredningsaftalen.

På debattens første dag, den 26. april 1968, forelagde 18-magts nedrustningsudvalgets to formænd, USA og Sovjetunionen, udkastet til ikke-spredningsaftalen.

Ambassadør Goldberg udtalte, at aftalen skulle tjene tre formål: sikre at kernevåben

ikke blev spredt yderligere blandt jordens lande, bane vejen for alle nationers deltagelse i kerneenergiens fredelige udnyttelse, og etablere en højtidelig traktatforpligtelse — i særdeleshed for kernevåbenmagterne — til at stræbe efter nedrustning og derved skabe en gunstigere atmosfære for almindelig og fuldstændig nedrustning.

Aftalens forbud mod spredning af kernevåben ville styrke alle landes sikkerhed, ikke mindst ikke-kernevåbenmagternes. De herpå sigtende bestemmelser i artikel I-III var gjort så effektive, som det var muligt. Fra amerikansk side forstod man fuldt ud ikke-kernevåbenmagternes ønske om, at der blev taget passende skridt til at garantere deres sikkerhed i forbindelse med en tilslutning til ikke-spredningsaftalen, og henledte i den forbindelse opmærksomheden på det udkast til en sikkerhedsrådsresolution om garantispørgsmålet, som var indeholdt i 18-magts nedrustningsudvalgets beretning.

Den væsentligste bestemmelse om den fredelige udnyttelse af kerneenergien var indeholdt i artikel IV, stk. 2, der pålagde aftalens parter, som var i stand dertil, at medvirke til en yderligere udvikling af kerneenergiens fredelige anvendelse, særligt i ikke-kernevåbenlandenes territorier, og herunder først og fremmest i udviklingslandene. På den amerikanske regerings vegne gav ambassadør Goldberg tilsagn om, at USA ville sikre aftalens parter del i den viden og erfaring, som USA havde på alle områder inden for kerneenergiens fredelige udnyttelse.

En betingelse for effektivt at kunne lukke døren for spredning af kernevåben og samtidig åbne den for kerneenergiens fredelige udnyttelse var etablering af effektive garantier imod overførsel af nukleart materiale bestemt til fredelige formål til våbenbrug. Samtidig måtte garantiene ikke stille sig hindrende i vejen for den videre fredelige udnyttelse af kerneenergien. Som et udtryk for USAs tiltro til det i aftaleudkastet foreslåede system havde præsident Johnson i december 1967 erklæret, at USA udover sine forpligtelser i henhold til aftalen ville tillade IAEA at anvende sit garanti-system på alle nukleare aktiviteter i USA med undtagelse af dem, der havde direkte national sikkerhedsmæssig betydning.

Artikel V omhandlede et aspekt af kerneenergiens anvendelse, som endnu ikke var